

Lezingencyclus 2015

Lezingencyclus voorjaar 2015
Werkgroep Geschiedenis en Cultuur i.s.m. Werkgroep Spiritualiteit

Zingeving en spirituele beleving langs de Camino Meer dan louter een christelijke inspiratiebron

Er zijn historici die beweren dat de vondst van Jacobus' graf destijds politiek werd ingestoken. Jacobus zou gefungeerd hebben als tegenwicht tegen de Moren die in hun strijd tegen de christenen met profeet Mohammed een belangrijk schutspatroom hadden. Dat moge zo zijn, het neemt niet weg dat het pelgrimeren naar Jacobus' graf al vroeg een sterk christelijk religieuze betekenis kreeg. De middeleeuwse mens ontleende er zijn inspiratie aan. De neerslag daarvan is heden ten dage nog volop te vinden langs de Camino: in kerken en kloosters, in kunst en cultuur – nu mede een inspiratiebron voor de pelgrim.

In de loop der tijden is de Camino gaan fungeren in een breder en gevarieerder perspectief: naast het religieuze kreeg ook het spirituele, het sportieve en het culturele element zingevingswaarde. In een vijftal lezingen belichten gerenommeerde sprekers bijzondere aspecten van zingeving en beleving van het pelgrimeren.

Woensdag 28 januari

De spirituele dimensie van het reizen

Schrijfster over levensbeschouwing, mevr. drs. Inge van der Zanden

Mevr. van der Zanden (1937) studeerde af aan de Pedagogische Academie en de katholieke Leergangen. Op latere leeftijd voltooide zij de HBO opleiding Levensbeschouwing, Kunst en Cultuur te Diemen en na

prepensionering de studie Religie en Levensbeschouwing aan de VU te Amsterdam. Zij schreef het boek 'Spiritueel Pelgrimeren, wegwijzer voor de moderne Pelgrim' (2011). In haar lezing gaat zij in op de geschiedenis van het reizen. Pelgrimeren heeft alle aspecten van het reizen. Het is een afwisseling van inspanning en ontspanning, waarbij het accent ligt op het onderweg zijn, op de bestemming en op de impact achteraf. Reizen - en pelgrimeren - verandert je leven; je gedachten en gevoelens worden getoetst aan een andere, nieuwe werkelijkheid.

...lees [verder](#)

Woensdag 11 februari

Pelgrimage: zingeving in de marge - een antropologische visie

Emeritus hoogleraar antropologie, André Droogers

André Droogers is emeritus hoogleraar culturele antropologie van de Vrije Universiteit. Zijn specialisatie is de studie van godsdienst en levensbeschouwing. Hij is geïnspireerd door Victor en Edith Turner, onderzoekers op het gebied van symbolen, rites en rituelen. In zijn lezing gaat hij in op het fenomeen 'marge': de pelgrim verlaat de vertrouwde omgeving van huis en haard en komt in de marge van de reguliere samenleving terecht, waar een ander ritueel en een andere dynamiek heersen. In de lezing wordt de relatie tussen pelgrimage, marge, zingeving en instituties nader uitgewerkt.

...lees [verder](#)

André Droogers heeft naar aanleiding van zijn lezing een artikel geschreven in de Jacobsstaf (2015, **108**, 56-59) met als titel: "De pelgrimage als leven in de marge".

André Droogers heeft naar aanleiding van zijn lezing een "[druppel](#)" met als titel: "Camino, levensweg als pelgrimage" geschreven op zijn website. Mocht de link niet goed werken, probeer dan [deze](#).

Woensdag 25 februari

Zingend pelgrimeren op weg naar Compostela

Neerlandicus en docent muziekgeschiedenis, drs. Camiel Verhamme

Camiel Verhamme geeft bij HOVO Utrecht cursussen over kerkmuziek - vooral die van Bach - en over de geschiedenis van vier eeuwen opera. In zijn lezing zullen de pelgrimliederen uit vooral de vroege en late Middeleeuwen, zoals die uit het beroemde Libre Vermell de Montserrat uit eind 14e eeuw, centraal staan. Daarnaast blijven bepaalde in het Gregoriaans gezongen liturgische teksten die alles met Jacobus te maken hebben niet onbesproken. Bij benadering de helft van de beschikbare tijd kunt u ook naar die muziek luisteren.

...lees [verder](#)

Woensdag 11 maart

De Lokroep van de Jacobsweg. Pelgrimeren in de eenentwintigste eeuw

Erevoorzitter Vlaams Compostela Genootschap, Dirk Aerts

Dirk Aerts stond mee aan de wieg van het Vlaams Compostela Genootschap waarvan hij tussen 1992 en 2006 voorzitter was. Voor het ledentijdschrift schrijft hij geregeld bijdragen waarin hij het hedendaagse pelgrimeren in al zijn facetten verkent. Om te begrijpen wat er met de pelgrim onderweg gebeurt, moet men vertrekken van de vraag wat de weg doet met de pelgrim. Alleen zo kunnen we tot een beter begrip komen van wat spiritualiteit voor een Jakobsganger betekent. In zijn lezing maakt Dirk Aerts duidelijk dat hier wel degelijk sprake is van een breuk met het traditionele pelgrimeren en gaat hij dieper in op de kansen van deze nieuwe vorm van spiritualiteit maar ook op de risico's die eraan verbonden zijn.

...lees [verder](#)

Dirk Aerts heeft naar aanleiding van zijn lezing een artikel geschreven in de Jacobsstaf (2015, **107**, 24-27) met als titel: "De dynamiek van het stappen; pelgrimeren als vorm van hedendaagse spiritualiteit".

Woensdag 25 maart

Fonkelingen van de geest: de pracht van glas-in-lood langs de Camino

Beeldend kunstenaar en theoloog, Ruud Bartlema

De pelgrim zal naast de praktische en fysieke kanten van z'n tocht bij tijd en wijle ook een innerlijke tocht ervaren. Soms wordt die onverwacht zichtbaar door een prachtig uitzicht, een kerk of kapiteel, een schilderij of een mooi glas-in-lood waar een helder licht doorheen valt. Pelgrimswegen laten prachtige voorbeelden zien van glas-in-lood ramen, beelden en kapitelen, bijvoorbeeld in de kathedraal van Reims, Autun en Vezelay. In zijn lezing gaat beeldende kunstenaar en theoloog Ruud Bartlema in op de poëtische zeggingskracht die beelden, kapitelen, licht en glas-in-lood weten op te roepen. De afbeeldingen in zijn presentatie worden omspeeld met improvisaties van Ger Muts op piano.

...lees [verder](#)

Jos Steins heeft een [verslag](#) gemaakt van de lezingencyclus 2015.